

Kommunstyrelsen

Strukturplan för västra Sicklaön

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att den övergripande strukturplanen ska vara en utgångspunkt för den fortsatta stadsutvecklingen på västra Sicklaön.

Kommunstyrelsen ger planenheten i uppdrag att tillsammans med exploateringsenheten, trafikenheten och stadsarkitekten utveckla strukturplanen, ta fram en stadsbyggnadsidé, samt genomföra kompletterande utredningar i enlighet med tjänsteskrivelsen.

Sammanfattning

Att skapa en tät och blandad stad på västra Sicklaön är en av översiktsplanens viktigaste strategier. För närvarande pågår arbete med flera detaljplanprogram, planering för tunnelbana och förlängning av tvärbanan. Den övergripande strukturplanen ger en helhetsbild, men ska inte ses som en färdig plan utan som en utgångspunkt för den fortsatta stadsutvecklingen. Strukturplaneringen på västra Sicklaön ska vara en levande process där underlag och planer hela tiden uppdateras och kompletteras. Strukturplanen bör utvecklas till något som påminner om ”gamla tiders stadsplan” med bebyggelsekvarter och allmänna platser. En sådan plan bör kompletteras med en stadsbyggnadsidé som bygger på den vision som vuxit fram under höstens omfattande dialogarbete. Med detta som grund är det lättare att på ett positivt sätt hantera olika typer av planeringsinitiativ och projektidéer.

Ärendet

Bakgrund

Att skapa en tät och blandad stad på västra Sicklaön är en av översiktsplanens viktigaste strategier. Den täta staden erbjuder lösningar på flera av de utmaningar som Nacka står inför. Här skapas förutsättningar för god kollektivtrafik och för att fler resor sker till fots eller med cykel. Det finns stora möjligheter att skapa en attraktiv och hållbar byggd miljö med resurssnålt byggande och en blandning av funktioner. Enligt de senaste prognoserna skulle ca 13500 nya bostäder och drygt 16000 nya arbetsplatser kunna tillkomma i området fram till 2030.

På västra Sicklaön pågår ett stort antal projekt. Planering av Kvarnholmen sker fortlöpande med ett antaget detaljplanprogram som stöd. Detaljplanprogram har påbörjats för Henriksdal, Planiaområdet, och Nacka Strand. Kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott har fattat beslut om att arbetet med fördjupad översiktsplan för centrala Nacka slutförs i form av ett detaljplanprogram. Samtidigt pågår en förstudie för tunnelbana till Nacka och ett planarbete för förlängning av tvärbanan till Sickla.

I arbetet med varje enskilt projekt väcks frågor som berör västra Sicklaön i sin helhet och som därmed inte kan lösas i varje enskilt projekt. Gång på gång, inte minst i samband med den politiska hanteringen av de pågående projekten, har behovet blivit tydligt av en övergripande struktur, en helhetsbild över västra Sicklaön. Av den anledningen beslutade kommunstyrelsens stadsutvecklingsutskott 2013-04-23 att en strukturplan för västra Sicklaön skulle tas fram.

Övergripande strukturplan för västra Sicklaön

Strukturplaneringen på västra Sicklaön ska vara en levande process där underlag och planer hela tiden uppdateras och kompletteras. Den övergripande strukturplanen ska därför inte ses som en färdig plan utan som en utgångspunkt för den fortsatta stadsutvecklingen på västra Sicklaön.

Ett avsnitt behandlar strukturplanens utgångspunkter. Dels behöver vi svara på frågan om vad vi menar med en tät och blandad stad, dels måste vi definiera vilka kvalitéer som kan tas tillvara och vilka svårigheter som finns med att uppnå målet. Slutligen beskrivs ett antal principiella strategier och åtgärder för hur en tät och blandad stad kan skapas.

Den översiktliga strukturplanen redovisar bebyggelsestruktur, övergripande trafiksystem och viktiga rörelsestråk, viktiga kopplingar och noder samt den övergripande grönsstrukturen. Frågor som rör tekniska system och offentlig service av olika slag behandlas i texten för att visa på behovet. Det har däremot inte bedömts meningsfullt att i dagsläget lägga in exempelvis skolor eller återvinningscentraler på kartan.

Utvecklad strukturplanering och stadsbyggnadsidé

På våren 2014 har höstens visionsarbete sammanställts och arbetet med detaljplanprogrammen för Henriksdal, Planiaområdet, Nacka strand och centrala Nacka hunnit betydligt längre. Det är då nödvändigt att gå ett steg längre i strukturplaneringen. Arbetet bör resultera i något som påminner om ”gamla tiders stadsplan”. Det innebär en redovisning av bebyggelsekvarter och allmänna platser samt en skiss av möjliga bebyggelselägen. En sådan plan skulle ge en tydligare bild av vilken stad vi eftersträvar och den kan med fördel kompletteras med någon form av stadsbyggnadsidé med fokus på känslan i staden, gestaltningen och dess funktion. Stadsbyggnadsidén bör bygga på den vision som vuxit fram under höstens omfattande dialogarbete. Med en sådan plan och stadsbyggnadsidé som grund är det mycket lättare att på ett positivt sätt hantera olika typer av planeringsinitiativ och projektidéer.

Stadsbyggnadsvisionen och detaljplaneprogrammen kommer till stor utsträckning ligga till grund för en utvecklad strukturplanering. Det finns emellertid vissa frågor som hamnar utanför dessa programområden, men som snarast kräver ytterligare utredning för att vi ska kunna gå vidare med att bygga stad i Nacka:

- **Sicklas koppling till Sjöstaden och Svindersviken.** I Sickla pågår planarbete för tvärbanans förlängning till Sickla station och för bostäder på Nobelberget. Positivt planbesked är lämnat för en fastighet vid Sicklavägen. När tunnelbanan kommer blir området kring Sickla station en av de mest betydelsefulla knutpunkterna på västra Sicklaön och utformningen av det offentliga rummet kommer att bli mycket viktig. En fördjupning av strukturplanen skulle kunna definiera allmänna platser och en övergripande idé för kvartermark samt redovisa förslag till hur kopplingarna till Sjöstaden och Svindersviken kan bli bättre.
- **Värmdöleden.** Värmdöleden är en kraftig barriär som skär igenom Sicklaön. Det finns flera olika sätt att minska barriäreffekterna. Idag skulle vi inte bygga en trafikled på detta sätt, utan istället sannolikt förlägga den helt i tunnel. En översiktlig kostnadsbedömning för en Värmdöled helt i tunnel, samt för olika typer av överdäckningar, ekodukter eller passager under leden bör därför göras. Samtidigt kan eventuella utbyggnadsmöjligheter för bostäder och verksamheter studeras.
- **Värmdövägen, Saltsjöbanan och Järlaleden.** Värmdövägen och Saltsjöbanan utgör idag ett brett trafikområde och en barriär i strukturplaneområdets mitt. Detta område bör studeras i hela sin längd. Studien bör innehålla analys av konsekvenser och möjligheter i alternativa lösningar som kortad, omlokaliserad, konverterad eller upplyft Saltsjöbana. Den ska även undersöka möjligheten att i framtiden ta bort eller göra om Järlaleden till en stadsgata. I utredningen ska såväl trafikkapacitet, exploateringsmöjligheter som utformning belysas.
- **Genomförande och utbyggnadsordning.** Vi står inför en utbyggnad av 13500 bostäder och 16000 arbetsplatser på västra Sicklaön fram till 2030. Samtidigt pågår flera infrastrukturprojekt som berör området. Det finns flera aspekter på utbyggnadsordningen. Den kommunala exploateringsekonomi är av mycket stor betydelse. Utbyggnadsordningen påverkas också av risken för trängsel i trafiken innan tunnelbanan finns på plats och de begränsade etableringsytorna som finns i en redan bebyggd miljö. Det är därför viktigt med en övergripande genomförandeplan med preliminär etappindelning av olika byggnads- och infrastrukturprojekt. En plan för trafikstrukturen behöver tas fram för att kunna säkerställa tillgänglighet samt nödvändiga framkomlighets- och transportmöjligheter.

Andra pågående projekt med koppling till strukturplanen

Teknikprocessen genomför inventeringar av befintlig teknisk infrastruktur på västra Sicklaön för att kommunen ska vara väl förberedd inför kommande stadsbyggnadsprojekt. I samband med detta genomförs även en övergripande dagvattenutredning med flödesberäkning. Som ett led i cykelplan för Nacka genomförs en planering för ombyggnad av huvudcykelstråket längs Värmdövägen. Ett förslag till ny parkeringsstrategi är också under behandling

Projektet ”Ekosystemtjänster i Nacka” som genomförs under perioden 2013-2014 har utvecklat en modell för hur en intressentanalys kan genomföras. Modellen är möjlig att tillämpa på Staden i Nacka och genomförs förslagsvis med fem workshops under våren 2014. Intressenter är boende och verksamma inom området samt Nacka kommuns tjänstemän och politiker. Målet är att säkerställa en strategiskt planerad grön- och blåstruktur.

Ekonomiska konsekvenser

Arbetet med strukturplanen finansieras via stadsbyggnadsprojektet 9230 Nacka stad. Kostnaderna för den utvecklade strukturplanen och stadsbyggnadsidéen beräknas till 850 000 kronor inklusive de kompletterande utredningar som är nödvändiga för en utvecklad strukturplan.

Bilagor

Övergripande strukturplan för västra Sicklaön.

Andreas Totschnig
Planchef

Sven Andersson
Översiktsplanerare